

Monumentnummer*: 532393

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **15 juli 2016**
Kadaster deel/nr **82781/103**

Woonplaats*
Utrecht

Gemeente*
Utrecht

Provincie*
Utrecht

Kadastrale gemeente*
Abstede

Sectie*
C

Kadastraal object*

Appartement aanduiding

Grondperceel
8109

*Omschrijving***

Cluster 38. Herdenkingsmonument.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

HERDENKINGSMONUMENT ter nagedachtenis van talrijke in de Tweede Wereldoorlog op het Fort De Bilt geëxecuteerde personen. Het monument bevindt zich iets westelijk van de mitrailleurkazemat in de noordelijke wal, die bekend is als de 'dodenbunker'. Tijdens de Duitse bezetting in de jaren 1940-1945 is Fort De Bilt gebruikt als executieplaats. Er zijn ten minste 140 mensen, voornamelijk afkomstig uit verzetskringen, gefusilleerd. Nadat het fort vanaf 1945 korte tijd had dienst gedaan als gevangenis voor collaborateurs, is er in 1949 een gedenkteken voor de slachtoffers opgericht. Het in wit natuursteen uitgevoerde beeld is ontworpen door de Bilthovense kunstenaar Horst Jungblut. Het beeld staat symbool voor het gezin dat niet meer compleet is. De lauwerkrans in de hand van de vrouw is een teken van rouw.

Omschrijving

HERDENKINGSMONUMENT (1949) in wit natuursteen, ter nagedachtenis aan de verzetsstrijders en andere slachtoffers van de Duitse bezetter die in de Tweede Wereldoorlog op Fort De Bilt zijn geëxecuteerd. Het stelt een vrouw met haar zoontje voor, bij het graf van haar man. De vrouw draagt in haar rechterhand een lauwerkrans. Naast hen een hondje, als symbool van trouw. Op de sokkel een inscriptie met de eerste regels van het Wilhelmus: 'DEN VADERLANDT GHETROUWE BLYF ICK TOT IN DEN DOET'. Plaat met daarin

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gegraveerd 140 namen van gefusilleerde personen. Het beeld rust op een hoefijzervormige, bakstenen sokkel. Voor het beeld een bloemenperk en in de nabijheid een klokkenstoel met luidklok (inscriptie o.m. MCMLXVII).

Waardering

Het HERDENKINGSMONUMENT op Fort De Bilt is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische, herinnerings- en ensemblewaarden als na de oorlog aangebracht onderdeel van een in de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter onder meer als gevangenis en fusilladeplaats gebruikt fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en in het bijzonder met de nabije fusilladeplaats en de 'dodenbunker'.

Het betreft een gedenkteken met annexe attributen uit 1949, dat is opgericht ter nagedachtenis van ter plaatse door de Duitse bezetter gefusilleerde (voornamelijk) verzetsstrijders.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument